

Asemakaava-arkkitehti
Markus Lehmuskoski
Kaupunkiympäristön palvelualue / Kaupunkisuunnittelu
markus.lehmuskoski@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntönne 1.11.2023

Asia: Lahti, A-2745 Asemakaava ja asemakaavan muutos (Kytölä III, Kytölä), Ehdotusvaihe

Lahdessa on käynnistetty Kytölään kaupunginosassa kaavahanke, jonka tavoitteena täydentää Kytölänmäen asuinalueita kaavoittamalla uusia pientalotontteja pääosin kaupungin omistamalle maalle ottaen huomioon alueella sijaitsevien yksityisten maanomistajien tarpeet ja liikkumisyhteydet. Suunnittelualue sijaitsee noin neljä kilometriä Lahden keskustasta koilliseen ja on laajuudeltaan noin 44 hehtaaria.

Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu museolle toimitetuista ehdotusvaiheen asiakirjoista (21.9.2023 päivätty kaavakartta ja ja kaavaselostus, 28.9.2023 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma) seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museo edellytti 1.9.2020 antamassaan kaavahankkeen luonnosvaiheen lausunnossa (diaarinro D/394/10.02.03.00.04/2019) suunnittelualueen arkeologista inventointia. Keväällä 2021 kaavatyön yhteydessä toteutetussa muinaisjäännöselvityksessä kaavasunnitelma-alueelta löydettiin muinaismuistolain (295/1963) suojaama kaskiröykkiöalue (muinaisjäännösrekisterin kohde 1000041239 *Kytölänmäki*) ja sen todettiin muodostuvan ainakin 13 erikokoisesta kiviröykkiöstä sekä yhdestä noin 18 metrin pituisesta kiviäidasta (*T. Tiainen 2021: Lahti Kytölä III, Asemakaava-alueen arkeologinen inventointi*). Muinaismuistolain (295/1963 13 §) edellyttämässä kajoamislupaneuvottelussa 30.11.2021 käytiin tarvittavat edellytykset ja toimet, jotta asiakohdan kaava-alue voidaan suunniteltujen rakennuspaikkojen osalta vapauttaa rakentamiselle.

Museolle toimitetuissa ehdotusvaiheen kaavakartassa, kaavamääräyksissä ja kaavaselostuksessa tiedot edellä mainitusta muinaisjäännöksestä on merkitty kajoamislupaneuvotteluissa sovitun mukaisesti. Kaava voidaan toteuttaa / rakentaminen aloittaa rakennuspaikoilla sijaitsevien röykkiöiden alueilla (sm-1), kun riittävät arkeologiset tutkimukset on sovitun mukaisesti toteutettu. Tutkimusten kustannuksista vastaa kaupunki.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueelta ei ole inventoitu kulttuuriympäristön kannalta merkittäviä kohteita. Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee paikallisesti merkittävä 1950-luvulla rakentunut

Vuorenrinteentien kesämökkialue. (Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti merkittävistä kohteista, 2000). Muutosalue on maisemaltaan avointa ja loivasti kumpuilevaa peltomaisemaa, jota rajaa idässä ja lännessä laajat koivikot. Alueella on useita yksityisomistuksessa olevia kiinteistöjä, joilla sijaitsee myös rakennuksia. Suurin osa rakennuksista sijoittuu Alasenjärven rantaan.

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee Metsolan tila, jonka päärakennus on peräisin 1900-luvun alkupuolelta. Sen kantava rakenne on hirsi- ja puurankainen. Tila on toiminut toimintakeskuksena ja päärakennus on vanha huvila erilaisine kuisteineen. Museo on yhdessä kaavoittajan kanssa paikalla tehdyn katselmuksen perusteella todennut Metsolan tilan vanhan päärakennuksen, saunan ja lomarakennuksen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi ja suojeltaviksi kohteiksi. Kaavaehdotuksessa päärakennus on jätetty ilman suojelumerkintää. Lomarakennusta ja saunarakennusta koskee ehdotuksessa määräys *sr suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennusta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on keskusteltava kaupunginmuseon kanssa.* Suojelumääräyksessä kirjaus *kaupunginmuseo* tulee vaihtaa kirjaukseksi *museoviranomainen*.

Tilan päärakennus on osa Metsolan tilan alkuperäistä rakennuskantaa ja ympäristöä. Myös rakennuksen ulkokuoren pinta-ala on säilynyt suurelta osin alkuperäisenä. Rakennuksessa on kuitenkin tehty mittavia muutoksia niin sisätiloissa kuin julkisivuissakin. Museo hyväksyy kaavaehdotuksessa esitetyn vaihtoehdon. Suunnittelualueen laajuuden ja muuttuvan maiseman vuoksi kaavaselostusta tulee täydentää valokuvien olemassa olevasta rakennuskannasta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija, arkeologi Esko Tikkala

tutkija Sanni Vattulainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen Ely-keskus, Kaupunginarkkitehti Johanna Palomäki